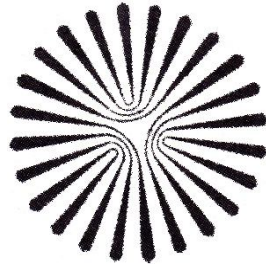

الله أكبر
الله أكبر

دانشگاه پیام نور

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

پایان نامه برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته روان شناسی عمومی

گروه روان شناسی

رابطه مدرسه هراسی با عملکرد ریاضی در دانش آموزان با اختلال

یادگیری ریاضی

افسانه قراگوزلو

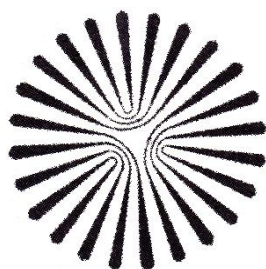
استاد راهنما:

دکتر علی اصغر کاکوجویاری

استاد مشاور:

دکتر محمد احسان تقی زاده

شهریور ۱۳۹۳

دانشگاه پیام نور

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

نام مرکز: واحد تهران جنوب

پایان نامه برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته روان شناسی عمومی

گروه روان شناسی

**رابطه مدرسه هراسی با عملکرد ریاضی در دانش آموزان با
اختلال یادگیری ریاضی**

افسانه قراگوزلو

استاد راهنما:

دکتر علی اصغر کاکوجویباری

استاد مشاور:

دکتر محمد احسان تقی زاده

شهریور ۱۳۹۳

دانشگاه پیام نور استان تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

مرکز تهران جنوب

شماره پروژه
۱۷۵۳۹

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی گرایش عمومی
تحت عنوان:

رابطه مدرسه هراسی با عملکرد ریاضی در دانش آموزان با اختلال یادگیری ریاضی

نام خانوادگی: قراگوزلو
شماره پروژه: ۱۷۵۳۹
تاریخ دفاع: ۹۳/۶/۲۴
نمره: ۱۹,۴
نام: افسانه
شماره دانشجویی: ۹۰۹۷۲۴۸۷۸
ساعت: ۹:۱۰
درجه ارزشیابی: عالی

هیات داوران:

داوران	نام	نام خانوادگی	کد استادی	مرتبه علمی	امضاء
راهنما	علی اصغر	کاکو جویباری	۴۰۰۶۸۲	رئیس	
راهنمای دوم
مشاور	محمد احسان	تقی زاده	۴۱۱۶۴۹	.	
مشاور دوم
داور	مجید	صفاری نیا	.	.	
داور دوم

تهران، خیابان انقلاب، خیابان
استاد نجات الهی، نز سیده به
چهار راه سپند، دانشگاه پیام نور
مرکز تهران جنوب، پلاک ۲۳۳
تلفن: ۸۴۲۲۴
۸۸۸۰۱۰۹۰
فکس: ۸۸۸۰۳۶۸۵
کد پستی: ۱۵۸۴۶۶۸۶۱۱

نشانی الکترونیک:

www.teh-jonuob.pnu.ac.ir
Jonuob@tpnu.ac.ir

تقدیم به:

تقدیم به پدر و مادرم که شنا در اقیانوس وسیع زندگی و پرواز در آسمان نیلگون محبت را به من آموختند. تقدیم به پدر و مادرم که می دانم هیچ تقدیمی جایگزین زحمات بی دریغ آنها نمی شود.

تقدیر و تشکر از:

خداوند، خداوندی که داشتن او جبران همه نداشته های من است می ستایم، چون لایق ستایش است.
استاد راهنما جناب آقای دکتر علی اصغر کاکو جویباری که با راهنمایی های ارزشمند و دلسوزانه خود همواره ره گشایم بود.

استاد مشاور جناب آقای دکتر محمد احسان تقی زاده که مشوق و پشتیبانم بود.

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با موضوع رابطه مدرسه هراسی با عملکرد ریاضی در دانش آموزان با اختلال یادگیری ریاضی در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ انجام شده است. روش: طرح پژوهش حاضر از نوع همبستگی است، از این رو مدرسه هراسی متغیر مستقل (پیش بین) و عملکرد ریاضی دانش آموزان متغیر وابسته (ملاک) می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر دارای اختلال ریاضی منطقه ۲ شهر تهران می باشند. روش نمونه گیری به صورت نمونه گیری در دسترس و ابزار جمع آوری اطلاعات این پژوهش پرسشنامه اضطراب بیماهر که دارای ۴۱ گویه و آزمون ریاضیات ایران کی مت استفاده گردیده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها نیز از همبستگی پیرسون و رگرسیون و آزمون Z فیشر استفاده شده است. یافته ها: در این پژوهش شش فرضیه مطرح بوده است و نتایج نشان داد که بین مدرسه هراسی و عملکرد ریاضی دانش آموزان با اختلال یادگیری ریاضی رابطه معنی داری وجود دارد. بحث و نتیجه گیری: نتایج تحقیق بیانگر نقش مدرسه هراسی در عملکرد ریاضی دانش آموزان دارای اختلال یادگیری ریاضی بود. ارائه الگوی برای این رابطه به روشن تر شدن نقش مدرسه هراسی بر عملکرد ریاضی دانش آموزان دارای اختلال یادگیری ریاضی کمک می کند.

کلید واژه ها: مدرسه هراسی، عملکرد ریاضی، اختلال یادگیری ریاضی

فهرست

صفحه

عناوین

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱	مقدمه	۱
۲-۱	بیان مسئله	۳
۳-۱	اهمیت و ضرورت پژوهش	۵
۴-۱	اهداف پژوهش	۷
۵-۱	فرضیه های پژوهش	۸
۶-۱	معرفی متغیرها	۸
۷-۱	تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها	۹
۱-۷-۱	تعریف مفهومی مدرسه هراسی	۹
۲-۷-۱	تعریف عملیاتی مدرسه هراسی	۹
۳-۷-۱	تعریف مفهومی عملکرد ریاضی	۹
۴-۷-۱	تعریف عملیاتی عملکرد ریاضی	۱۰
۵-۷-۱	تعریف مفهومی اختلال یادگیری ریاضی	۱۰
۶-۷-۱	تعریف عملیاتی اختلال یادگیری ریاضی	۱۰

فصل دوم: ادبیات و پیشینه پژوهش

۱-۲	مقدمه	۱۱
۲-۲	اختلالات یادگیری	۱۲
۱-۲-۲	تاریخچه اختلالات یادگیری	۱۲
۲-۲-۲	تعریف اختلال یادگیری	۱۲
۳-۲-۲	طبقه بندی اختلالات یادگیری	۱۴
۴-۲-۲	تشخیص اختلالات یادگیری	۱۵
۵-۲-۲	تعریف اختلال ریاضی	۱۶
۶-۲-۲	تشخیص اختلال ریاضی	۱۷

- ۱۷-۲-۲ میزان شیوع اختلال ریاضی
- ۱۸-۲-۲ سبب شناسی اختلال ریاضی
- ۱۸-۲-۲ انواع اختلال ریاضی
- ۲۱-۲-۲ مشکلات کودکان با اختلال ریاضی
- ۲۳-۲-۲ علائم هشداردهنده اختلالات ریاضی
- ۲۴-۲-۲ اختلالات اضطرابی
- ۲۵-۲-۳-۱ تعریف اختلالات اضطرابی
- ۲۶-۲-۳-۲ تاریخچه اختلالات اضطرابی
- ۲۷-۲-۳-۳ طبقه بندی اختلالات اضطرابی
- ۲۷-۲-۳-۳-۱ هراس های خاص (sp)
- ۲۹-۲-۳-۳-۲ هراس های اجتماعی
- ۳۲-۲-۳-۳-۳ اختلال وحشتزدگی
- ۳۴-۲-۳-۳-۴ اختلال اضطراب فراگیر
- ۳۶-۲-۳-۳-۵ اختلال اضطراب جدایی
- ۳۹-۲-۳-۳-۶ اختلال اضطراب مدرسه هراسی
- ۴۱-۲-۳-۴ شیوع مدرسه هراسی
- ۴۲-۲-۳-۵ علل مدرسه هراسی
- ۴۲-۲-۳-۵-۱ عدم موفقیت تحصیلی
- ۴۳-۲-۳-۵-۲ جو نامناسب مدرسه
- ۴۳-۲-۳-۵-۳ کشمکش یا تعارض در والدین
- ۴۳-۲-۳-۵-۴ مشکلات والدین
- ۴۴-۲-۳-۵-۵ وجود بیش از حد تقویت کننده های محیطی در خانه:
- ۴۴-۲-۳-۶ پیشینه تحقیقاتی پژوهش
- ۴۴-۲-۳-۶-۱ پژوهش های داخلی در زمینه اختلالات یادگیری (ریاضی)
- ۴۵-۲-۳-۶-۲ پژوهش های خارجی در زمینه اختلالات یادگیری (ریاضی)

۴۶ پژوهشهای داخلی انجام شده در زمینه مدرسه هراسی
۴۷ پژوهشهای خارجی انجام شده در زمینه مدرسه هراسی
فصل سوم: روش شناسی پژوهش	
۴۹ ۱-۳ مقدمه
۴۹ ۲-۳ طرح پژوهش
۴۹ ۳-۳ جامعه آماری
۴۹ ۴-۳ نمونه پژوهش
۴۹ ۵-۳ روش نمونه گیری
۵۰ ۶-۳ ابزارهای پژوهش
۵۰ ۱-۶-۳ پرسشنامه اختلالات اضطراب بیماهر
۵۲ ۲-۶-۳ آزمون ریاضیات ایران کی مت
۵۴ ۷-۳ روش اجرای پژوهش
۵۴ ۸-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۵۰ ۱-۴ مقدمه
۵۶ ۲-۴ ویژگی‌های جمعیت شناختی
۵۶ ۱-۲-۴ جنسیت
۵۷ ۲-۲-۴ پایه تحصیلی کودکان
۵۸ ۳-۴ یافته‌های توصیفی
۵۸ ۱-۳-۴ مدرسه هراسی
۵۸ ۲-۳-۴ عملکرد ریاضی
۵۹ ۳-۳-۴ مدرسه هراسی به تفکیک جنسیت کودکان
۶۰ ۴-۳-۴ عملکرد ریاضی به تفکیک جنسیت کودکان
۶۱ ۵-۳-۴ مدرسه هراسی به تفکیک پایه تحصیلی کودکان
۶۲ ۶-۳-۴ عملکرد ریاضی به تفکیک پایه تحصیلی کودکان

۶۳	۴-۴ یافته‌های استنباطی مربوط به فرضیه‌ها.....
۶۸	۴-۵ یافته‌های جانبی
فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری	
۶۶	۵-۱ مقدمه
۶۷	۵-۲ بحث درباره یافته های پژوهش
۷۱	۵-۳ نتیجه گیری
۷۲	۵-۴ محدودیت‌های پژوهش
۷۳	۵-۵ پیشنهادات
۷۳	۵-۵-۱ پیشنهادات پژوهشی
۷۳	۵-۵-۲ پیشنهادات کاربردی
۷۴	منابع
۸۵	پیوست ها
۸۸	Abstract

فهرست جداول

صفحه	عناوین
۵۶	جدول ۴-۱: فراوانی و درصد فراوانی توزیع نمونه مورد پژوهش بر اساس جنسیت.....
۵۷	جدول ۴-۲: فراوانی و درصد فراوانی توزیع نمونه مورد پژوهش بر پایه تحصیلی.....
۵۸	جدول ۴-۳: ویژگی های توصیفی نمرات مدرسه هراسی
۵۹	جدول ۴-۴: ویژگی های توصیفی نمرات عملکرد ریاضی
۵۹	جدول ۴-۵: ویژگی های توصیفی نمرات مدرسه هراسی به تفکیک جنسیت
۶۰	جدول ۴-۶: ویژگی های توصیفی نمرات عملکرد ریاضی به تفکیک جنسیت
۶۱	جدول ۴-۷: ویژگی های توصیفی نمرات مدرسه هراسی به تفکیک پایه تحصیلی
۶۲	جدول ۴-۸: ویژگی های توصیفی نمرات عملکرد ریاضی به تفکیک پایه تحصیلی
۶۳	جدول ۴-۹: نتایج همبستگی پیرسون مربوط به رابطه مدرسه هراسی و عملکرد ریاضی

- جدول ۴-۱۰: نتایج رگرسیون خطی ساده عملکرد ریاضی دانش‌آموزان بر اساس مدرسه‌هراسی ۶۴
- جدول ۴-۱۱: ضرایب رگرسیون خطی ساده عملکرد ریاضی دانش‌آموزان بر اساس مدرسه‌هراسی ۶۵
- جدول ۴-۱۲: نتایج همبستگی پیرسون مربوط به مدرسه‌هراسی و عملکرد ریاضی در دانش‌آموزان
دختر دارای اختلال یادگیری ریاضی ۶۵
- جدول ۴-۱۳: نتایج رگرسیون خطی ساده عملکرد ریاضی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری
بر اساس مدرسه‌هراسی آنها ۶۶
- جدول ۴-۱۴: ضرایب رگرسیون خطی ساده عملکرد ریاضی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری بر اساس
مدرسه‌هراسی آنها ۶۶
- جدول ۴-۱۵: نتایج همبستگی پیرسون مربوط به رابطه مدرسه‌هراسی و عملکرد ریاضی در دانش‌آموزان
پسر دارای اختلال یادگیری ریاضی ۶۷
- جدول ۴-۱۶: خلاصه نتایج ضرایب همبستگی رابطه بین رابطه مدرسه‌هراسی و عملکرد ریاضی و تبدیل
آماره R به Z و Z^2 محاسبه شده گروه‌های مورد پژوهش ۶۷
- جدول ۴-۱۷: نتایج همبستگی پیرسون مربوط به رابطه نشانه‌های اختلال اضطرابی با عملکرد ریاضی در
دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری ریاضی ۶۸
- جدول ۴-۱۸: نتایج رگرسیون گام‌به‌گام عملکرد ریاضی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری بر اساس نمره
کل اضطراب و مؤلفه‌های آن ۶۹
- جدول ۴-۱۹: ضرایب رگرسیون خطی ساده عملکرد ریاضی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری بر اساس
نمره کل اضطراب و مؤلفه‌های آن ۶۹

فهرست نمودارها

صفحه	عناوین
۵۶	نمودار ۴-۱: وضعیت توزیع نمونه بر اساس جنسیت
۵۷	نمودار ۴-۲: وضعیت توزیع نمونه بر اساس پایه تحصیلی
۶۱	نمودار ۴-۳: میانگین نمرات مدرسه‌هراسی به تفکیک جنسیت
۶۲	نمودار ۴-۴: میانگین نمرات عملکرد ریاضی به تفکیک جنسیت

نمودار ۴-۵: میانگین نمرات مدرسه هراسی کودکان به تفکیک پایه تحصیلی آنها ۶۳

نمودار ۴-۶: میانگین نمرات عملکرد ریاضی کودکان به تفکیک پایه تحصیلی آنها ۶۴

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

یادگیری به طور کلی فعالیتی دگرگون ساز است که افراد را برای مقابله با رویدادها و سازش با محیط آماده می سازد و در موقعیت های مختلف و در اکثر سطوح زندگی حیوانی از باز تاب های شرطی جانوران پست تا فرایندهای پیچیده شناختی افراد آدمی رخ می دهد(پارسا، ۱۳۷۶). اما توان یادگیری افراد با یکدیگر فرق می کند بعضی افراد دچار ناتوانی یادگیری هستند با توجه به تعاریف مختلفی که در خصوص ناتوانی یادگیری موجود است و نیز هدفها، نگرشها، علل و مقاصد آموزشی متفاوتی که برای این گونه دانش آموزان در نظر گرفته می شود، میزان برآورد شیوع آن از ۱ تا ۳۰ درصد در نوسان است(سیف نراقی و نادری، ۱۳۸۴).

اختلالات یادگیری یکی از مباحث عمده در حوزه روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای خاص(استثنایی) و روان شناسی تربیتی است که از دهه ی دوم و سوم قرن بیستم در کشورهای پیشرفته جهان، به ویژه در اروپا و آمریکا مورد توجه بوده و در ایران نیز از چند دهه پیش مورد توجه قرار گرفته است. برای کودکان دارای اختلالات یادگیری غالباً عقب ماندگی ذهنی، نخستین تصویری بوده است که به ذهن بیشتر معلمان خطور می کند. این تصویری بوده است که از چندین دهه قبل بر جو نظام آموزشی حاکم بوده است. اما به تدریج صاحب نظران و دست اندر کاران تفاوت هایی بین عقب ماندگی ذهنی و مشکلات ویژه در برخی از دروس مشاهده کرده اند. این مشاهدات به پیدایش گروه دیگری از دانش آموزان انجامیده است که مشکلات آنها را اختلالات یادگیری نامگذاری کرده اند(کریمی، ۱۳۸۳).

اختلال ریاضی یک اصطلاح است که به دامنه گسترده ای از اختلالات یادگیری، که ریاضی را نیز در بر می گیرد، اشاره می کند. تنها یک نوع اختلال ریاضی وجود ندارد، بلکه تنوع مشکلات از شخصی به شخص دیگر متفاوت است و بر تمام زندگی تحصیلی آنها اثر می گذارد(مرکز ملی اختلالات یادگیری^۱، ۲۰۰۶).

مهمترین ویژگی کودکان دارای اختلال ریاضی اشکال در فراگیری و یادآوری مفاهیم ریاضی و ویژگی دوم آنها دشواری در انجام محاسبات، راهبردهای نارسا در حل مساله، زمان طولانی در کشف راه حل و

¹.National Center for Learning Disabilities

میزان بالای خطا در انجام محاسبات ریاضی است (گیری^۱، ۲۰۰۴). آنها اغلب در یادگیری حساب با ناکامی های متعددی مواجه می شوند که این می تواند به علت فقدان آمادگی یادگیری، آموزش ضعیف، اصرار نا بجا و عدم علاقه و انگیزش ناشی شود (والاس و مک لافلین^۲، ترجمه منشی طوسی، ۱۳۷۰).

مطالعات مختلف سه عامل: خصوصیات کودکان، جنبه های خانوادگی و محیط اجتماعی را به عنوان عوامل اصلی تاثیر گذار در شکل گیری اختلالات یادگیری کودکان نشان داده اند (ماستن^۳ و گارمزی^۴، ۱۹۸۵؛ ورنر^۵ و اسمیت^۶، ۱۹۹۲؛ ماریژن^۷ و کاسدن^۸، ۱۹۹۷؛ هیمن^۹ و برگر^{۱۰}، ۲۰۰۸؛ به نقل از خرمايي، عباسی و رجبی، ۱۳۹۰).

مشکلات اجتماعی_عاطفی کودکان مبتلا به ناتوانی یادگیری در همه آنها مشابه است. به طوریکه برخی از این ناراحتی ها عبارتند از: حواس پرتی شدید، کمی فراخنای توجه، تحرک بیش از حد، ارزیابی نادرست از خود، گوشه گیری، مشکلات شخصیتی، اضطراب و نداشتن رابطه قوی با دیگران و بروز اختلال در روابط میان فردی آنها می شود چون این کودکان اغلب در تعامل با والدین، معلمان، همسالان یا بیگانگان دشواری هایی دارند (مایرز^{۱۱} و هامیل^{۱۲}، ۱۹۷۶). بسیاری از این دانش آموزان به دلیل شکست های مکرر تحصیلی دچار ناکامی می شوند و ترک تحصیل می کنند، همچنین در صورتی که مشکلات آنها به موقع تشخیص داده نشود و برنامه های مداخله ای مناسب طراحی نشود احتمال بروز اختلالات افسردگی، اضطرابی و بزهکاری در این کودکان افزایش می یابد (شکوهی یکتاوپرند، ۱۳۸۵).

¹. Geary

². Wallace & Maclaughlin

³. Masten

⁴. Garmezi

⁵. Werner

⁶. Smith

⁷. Marijen

⁸. Kasden

⁹. Himen

¹⁰. Berger

¹¹. Mayers

¹². Hamil

۱-۲- بیان مسئله

اختلال یادگیری به گروه نا همگنی از اختلالات گفته می شود که دارای مشخصه هایی نظیر دشواری در فراگیری و کارکرد گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن و محاسبه هستند. این اختلالات پایه عصب شناختی و روندی تحولی دارند که پیش از دبستان شروع و تا بزرگسالی ادامه پیدا می کنند (گارتلند^۱ و استروسنیدر^۲، ۲۰۰۷). در واقع اختلال یادگیری یکی از بزرگترین و شاید جنجال برانگیز ترین مقوله های آموزش و پرورش استثنایی است و یکی از شایع ترین انواع اختلال یادگیری، اختلال ریاضی است (کرانبرگر^۳ و مایر^۴، ۲۰۰۱).

براساس راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی، دانش آموز با اختلال یادگیری ریاضی فردی هست که عملکرد او در آزمون های استاندارد شده ریاضی به طور قابل ملاحظه ای پایین تر از سن تقویمی و توانایی های هوشی مورد انتظار باشد و همچنین این اختلال باید به طور جدی بر پیشرفت تحصیلی یا زندگی روزمره فرد مشکل ایجاد کند، به علاوه اختلال ریاضی نباید به علت نقایص بینایی، شنوایی، جسمی، هیجانی و شرایط نامناسب محیطی، فرهنگی یا آموزشگاهی باشد (سادوک^۵، ۲۰۰۵).

بیشتر مشکلات این کودکان در مدرسه ظاهر می شود. آنها در بدو ورود به مدرسه به پیشرفت تحصیلی خود اطمینان دارند ولی به تدریج در می یابند که با سایر همکلاسی های خود تفاوت دارند و دچار احساس حقارت و ناامیدی می شوند. از سوی دیگر، سرزنش های معلمان و خانواده مشکلاتشان را پیچیده تر می کند (شکوهی یکتاوپرند، ۱۳۸۵). چنانکه کم کم بیزاری از درس و مدرسه در آنها به وجود می آید. والدین آنها که اغلب از دلایل ناتوانی یادگیری آنها بی خبرند، مشکل را بیشتر می کنند و با فشار به کودک دشواری ها را چندین برابر می کنند. معلمان نوعاً در مواجهه با این کودکان دچار سردرگمی می شوند. در برخی موارد به روش های نامناسبی همچون تنبیه، جریمه، بازخواست و یا رهاسازی کودک رو می آورند. این فرایند آموزشی نامناسب برای این کودکان چیزی جز سرخوردگی کاهش عزت نفس و

¹. Gartland

². Strosnider

³. Kronenberger

⁴. mayer

⁵. Sadock & sadock

تجربه های تحقیرکننده فراوان به همراه نخواهد داشت (هالاها^۱ و کافمن^۲، ۲۰۰۳). بسیاری از دانش آموزان دارای ناتوانی های یادگیری دارای مشکلات اجتماعی، عاطفی و تحصیلی می باشند که اغلب در مدرسه نادیده گرفته می شود (فریلیچ^۳ و شچمن^۴، ۲۰۱۰) که فهم کامل آن نیازمند توجه به حوزه های اجتماعی، عاطفی و رفتاری زندگی فرد است (لرنر^۵، ۱۹۹۷).

نتایج پژوهش های پیشین حاکی از آن است که کودکان و نوجوانان دارای اختلال یادگیری سرخوردگی عاطفی بیشتر (آرتور^۶، ۲۰۰۳)، خلق پایین تر، فقدان روابط نزدیک، احساس تنهایی، اضطراب و نشانه های افسردگی بالاتری را نسبت به کودکان و نوجوانان عادی تجربه می کنند (هانتینگتون^۷ و بندر^۸، ۱۹۹۳؛ بیوسی^۹، گلدمن^{۱۰} و اسکینر^{۱۱}، ۲۰۰۳). لافی^{۱۲} (۲۰۰۴) نشان دادند که نوجوانان دارای اختلالات یادگیری، مشکلات عاطفی و اضطراب بیشتر در مقایسه با نوجوانان عادی دارند.

بالغ بر ۲۵ درصد از کودکان با اختلال یادگیری، ملاک های لازم برای گرفتن اختلالات اضطرابی را دارند (باکر^{۱۳}، ۲۰۰۳). اختلالات اضطراب کودک و نوجوانی با پی آمد های منفی قابل ملاحظه در سازگاری شخصی، تحصیلی و اجتماعی همراه است (اسپنس و همکاران، ۲۰۰۳). مشکلات اصلی مبتلایان به اختلالهای اضطرابی، احساس اضطراب یا عصبی بودن است که به نظر می رسد توجیه منطقی ندارند. فرد می تواند تفکر و استدلال یکپارچه و منسجمی داشته باشد و معمولاً نخستین کسی است که متوجه بی معنا بودن ترس خود می شود (ساپینگتون^{۱۴}، ۱۹۸۶). یکی از این اختلالات که باعث شکست های

¹.Hallahan
².Kauffman
³.Freilich
⁴.Shechtman
⁵.Lerner
⁶.Arthure
⁷.Hangtinton
⁸.Bender
⁹.Biosy
¹⁰.Goldman
¹¹.Skiner
¹².Lafy
¹³.Bakker
¹⁴.Sappington

زیادی در دانش آموزان می شود مدرسه هراسی است. مدرسه هراسی یک نوع از اختلال های اضطرابی در کودکان است که با ترس شدید از رفتن به مدرسه مشخص می شود. کودکان مبتلا به این اختلال از ترس و نگرانی مبهمی درباره احتمال وقوع یک سانحه یا مصیبت صحبت می کنند و غالباً از ناراحتی های بدنی نظیر سردرد، دل درد یا حالت تهوع شکایت دارند (هوگان^۱، ۲۰۰۱). دانش آموزانی که دچار اختلال یادگیری هستند چون شکست های زیادی می خورند بیشتر دچار اختلال اضطراب مدرسه هراسی می شوند و به همین علت در پیشرفت تحصیلی دچار مشکل می شوند امروزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به عنوان یک شاخص مهم برای ارزیابی نظام های آموزشی مورد توجه قرار گرفته است (بسانت^۲، ۱۹۹۵). بنابراین اختلالات یادگیری تنها به افت تحصیلی و اتلاف بودجه پایان نمی پذیرد، بلکه به سرزنش، تحقیر از جانب سایر دانش آموزان، به وجود آمدن خود باوری ضعیف و کاهش عزت نفس آنها می انجامد و سلامت روانشان را به مخاطره می اندازد. این مشکلات از دانش آموز و مدرسه به خانه و خانواده نیز راه می یابد و اضطراب و ناخشنودی را در فضای زندگی گسترش می دهد. حاصل این امر، آسیبی است که به بهداشت روانی فرد، خانواده و جامعه وارد می شود (تبریزی، ۱۳۸۴).

هدف پژوهشگر از انجام پژوهش حاضر پاسخگویی به این سوال است که آیا بین مدرسه هراسی با عملکرد ریاضی در دانش آموزان با اختلال یادگیری ریاضی رابطه وجود دارد؟

۳-۱- اهمیت و ضرورت پژوهش

ریاضی از جمله مهارت های اساسی است که در زمره دروس مهم و بنیادی در دوران تحصیل محسوب می شود. تحقیقات و مطالعات نشان داده اند که ارتباط پویایی بین رشد و توسعه جامعه و کاربرد ریاضیات وجود دارد (رمضانی، ۱۳۸۲).

^۱.Hogan

^۲.Basant

در کلیه زمینه های تحصیلی از جمله ریاضیات، همان طور که بی تفاوتی و خونسردی بیش از حد دانش آموز می تواند او را از عملکرد مناسب در این درس باز دارد، نگرانی و اضطراب بیش از حد نیز انرژی روانی و توانایی های شناختی وی را معطوف می دارد و به کاهش عملکرد وی منجر می شود. چنان که در حال حاضر، در نظام آموزشی با فراگیری رو به رو هستیم که به رغم داشتن هوش متوسط به بالا در برخی از دروس آموزشی نسبت به سایر دروس، عملکرد ضعیف و خارج از انتظار نشان می دهند، دانش آموزان با ناتوانی یادگیری ریاضی از جمله این دانش آموزان هستند که در درس ریاضی نسبت به میزان سن، تحصیلات و هوش، عملکرد کمتری دارند. شناسایی متغیر های عاطفی و هیجانی این دانش آموزان در مواجهه با تکالیف به منظور دستیابی به روشهای درمان و مهار آنها می تواند در بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی موثر باشد (علم الهدایی، ۱۳۷۹).

پژوهش های انجام گرفته درباره اضطراب و عملکرد افراد گواه نیرومندی بر این واقعیت است که اضطراب و به طور کلی فشارهای روانی موجب کاهش رفتار مفید و موثر اشخاص در مقابله با موقعیت های گوناگون می شود، به ویژه هنگامی که تکالیف خواسته شده دارای گام های فکری بیشتری باشند (داراک^۱، ۱۹۹۸). مطالعات همه گیرشناسی نشان می دهد که ۶ درصد از کودکان سنین مدرسه به نوعی در ریاضیات مشکل دارند (کاپلان و همکاران، ۲۰۰۳، ترجمه رفیعی، ۱۳۸۲).

ویژگی های روان شناختی، مشکلات رفتاری، حالات خلقی و همایندی سایر اختلالات روانی دوران کودکی با اختلالات یادگیری لزوم توجه و انجام مداخلات بهنگام و پیشگیرانه را برای این گروه از کودکان آشکار می سازد، زیرا که این گروه از کودکان در معرض خطر بیشتری برای اختلالات درون سازی شده نظیر اضطراب و افسردگی و همچنین رفتارهای مخرب و ناسازگارانه هستند (کاظمی، ۲۰۰۶).

^۱. Darak